

1 Mayıs'ın Ardından

FUAT AKYÜREK

1 Mayıs'ta bütün dünya da uluslararası işçi sınıfı ve emekçi kitleler alanları doldurdu, acil ve güncel taleplerinin yanısıra özgür ve sömürsüz bir dünya için özlemlerini dile getirdi. 1 Mayıs tüm dünya da işçi ve emekçi kitleler için çalışma ve yaşam koşullarının ağırlaştığı, sömürünün yoğunlaştığı, buna karşın büyük emperyalist devletler arasında gerilimlerin ve çelişkilerin yoğunlaştığı, silahlanmanın arttığı, bölgesel çatışmaların yükseldiği bir döneme denk geldi.

Türkiye'de de 1 Mayıs son yılların en kitlesel ve çoşkulu 1 Mayıs'ı olarak gerçekleşti. Gösteriler ülkenin dört bir yanına yayıldı ve işçi ve emekçiler, gençlik yığınları ve kadınlar bu gösterilerde sermaye ve hükümetin başta kıdem tazminatına el koyma çalışmaları olmak üzere, ekonomik krizin yüklerini çalışan kitlelerin omuzlarına bindirme adımlarını protesto ettiler, mücadele edeceklerine ilişkin kararlılıklarını vurguladılar.

İsviçre'de de 1 Mayıs hemen hemen her kentte bir önceki yıldan daha kitlesel gösterilerle kutlandı. Haziran'daki kadın grevine yönelik çalışmalar ve kadın işçilerin "eşit ücret" talepleri İsviçre 1 Mayıs'ının ana temasıydı. Bunun yanısıra gençlerin, özünde uluslararası tekelci kapitalizmin aşırı karlar elde etme uğruna doğayı tahrip etmesinden kaynaklanan iklim sorunu konusundaki duyarlılıklarını bir kez daha güçlü bir biçimde dile getirdiler.

Kuşkusuz bu 1 Mayıs'ın ardından gerçekleşen önemli olaylardan birisi de Türkiye'de Yüksek Seçim Kurulu'nun -YSK- İstanbul seçimlerinin tekrarlanmasına yönelik kararı oldu. Bütününüyle hukuk dışı olan ve Erdoğan iktidarının baskılarıyla verilmiş olan bu karar İstanbul'da ve tüm ülkede iktidara karşı öfke ve nefretin artmasına neden oldu. 23 Haziran'da yenilenecek olan seçimler tek adam diktatörlüğüne karşı İstanbul'da halk kitlelerinin yeni bir mücadeleye girmesi anlamına geliyor.

Kararın temel gerekçesi bazı sandık kurullarının kamu görevlileri dışında oluşturulduğu idi. Ancak aynı sandıklarda tek zarf içine konan ilçe belediye başkanlığı, muhtarlık ve il genel meclisi ve İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanlığı oyları kullanılmıştı ve ilk üç oyda "sorun yokken", yani bu seçimler tekrarlanmayacakken büyük şehir belediye başkanlığı seçimlerinin tekrarlanmasına karar verildi. Üstelik sandık kurullarıyla daha önce Erdoğan Cumhurbaşkanı seçilmiş, anayasa referandumu yapılmıştı! Yani bir usulsüzlük varsa bu seçim ve referandumları da ilgilendiriyordu ve aslında tüm bu seçim ve referandumlarda şaibeli bir duruma düşmüştü.

Bir diğer ilginç sonuçta şaibeli ilan edilen bu sandıklarda Binali Yıldırım'ın Ekrem İmamoğlu'ndan daha fazla oy almış olmasıydı. yani bütün bunlar bir araya getirildiğinde seçimlerin tekrarlanması için hiç bir haklı gerekçe ortada bulunmuyordu. Ama karar Saray'dan verilmişti ve YSK hakimleri eğer Fetö'culukla içeri tıkılmak istemiyorlarsa "kendilerini aklamalı" ve seçimleri iptal etmeliydiler. Bu tehditler Saray'ın gönüllü uşaklığı ile de birleşince bilinen sonuç ortaya çıktı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin yenilenmesine karar verildi.

Kuşkusuz bu kararın İstanbul seçimlerini çok aşan politik bir yanı bulunuyor. Hatırlanacağı gibi 7 Haziran Seçimleri'ni de AKP kaybetmiş, ancak Erdoğan tüm yasaları ve anayasayı en gerici biçimde uygulayarak -CHP'nin "istikşafi" koalisyon görüşmelerinin de yardımıyla- ülkeyi kan ve ateş içinde yeni seçimlere götürmüş, kışkırttığı şovenizmi ve gericilikle yeni bir seçim "zaferi" kazanmıştı. Erdoğan şimdi bu durumu yeniden hatırlatıyor ve yeni seçimi kazanacaklarını ilan ediyor. Ama burada temel sorun şu; burjuva düzenindeki parlamenter demokrasilerde -tüm temel kararlar büyük tekellerin karanlık lobilerinde alınmış olsa da- seçimle gelen seçimle gider. Bu genel bir kuraldır. Ama şimdi seçimi kazanana hakkı teslim edilmiyor ve seçim iptal ediliyor.

Bu durumda politik olarak şöyle bir sorun ortaya çıkıyor; eğer kazanana hakkı teslim edilmeyecekse seçimlerin ne anlamı var ve bu hale demokrasi denir mi? Sorun böyle ortaya konunca, İstanbul seçimi tüm ülke açısından demokrasi mücadelesinin bir unsuru haline geliyor ve tek adam diktatörlüğüne karşı yeni bir cephe açılıyor. Şimdi yaklaşık 1.5 ay boyunca -bu yazının yazılma tarihi itibarıyla- İstanbul merkezli, ama tüm ülkeyi sarıp sarmalayan yeni bir seçim mücadelesi gündeme gelecek. İşin olumlu yanıyla düşünecek olursak, bu aynı zamanda kitlelerin politikaya daha fazla uyanmış olduğu bir dönemin uzaması ve politik ajitasyona yeni alanların açılması anlamına geliyor.

Yukarıda Erdoğan'ın Haziran - Kasım kıyaslamasından yola çıkarak bu seçimi kazanacaklarını ilan ettiğinden söz etmiştik. Ancak o zamandan bu zamana köprülerin altından çok sular aktı. AKP kitleler nezdinde daha fazla yıprandı ve giderek ağırlaşan ve işçi ve emekçi

kitlelerin, tüm halkın çalışma ve yaşam koşullarını her geçen gün daha fazla yıkıma uğratan ekonomik kriz sürekli derinleşiyor. Şovenizmle ve milliyetçilik ise artık eski etkiyi göstermiyor, kitleler bu konuda bir önceki dönemlere göre daha fazla uyanmış durumda.

Hiç kuşku yok Türkiye istikrarsızlık ve dengesizlikle dolu yeni bir döneme adım atıyor. Ancak yine yakın geçmişten farklı olarak bu kez muhalefet daha deneyimli ve kitleler giderek politik tecrübelerini artırıyorlar. Bütün bunlar dikkate alındığında şunu tespit etmek yanlış olmayacaktır; eğer yeni seçimleri de Ekrem İmamoğlu kazanırsa bu sadece onun belediye başkanlığını kazanması anlamına gelmeyecek, ülkede demokrasi mücadelesinin de ileriye doğru güçlü bir adım atması anlamına gelecektir. Kitlelerdeki uyanış bu mücadelenin kazanılacağına ilişkin tüm işaretleri ortaya koyuyor ve güç ve moral toplamış demokrasi güçlerinin yeni bir atılım yapacaklarına olan inancı besliyor.

Mayıs / 2019